

DUOMENŲ APSAUGA

Asmens duomenys – bet kuri informacija, susijusi su žmogumi, iš kurios galima nustatyti jo tapatybę tiek tiesiogiai, tiek netiesiogiai pagal fizinio, fiziologinio, psichologinio, ekonominio, kultūrinio ar socialinio pobūdžio požymius. Asmens duomenimis laikoma, pvz., vardas, pavardė, gyvenamosios vietos adresas, veido atvaizdas, asmens kodas, pirštų atspaudai, telefono numeris, el. pašto adresas, interneto protokolo (IP) adresas, automobilio numeris ir t. t.

„Kiekvienas asmuo turi teisę į savo asmens duomenų apsaugą“ – tai skelbia 2007 m. Lisabonos sutartis, galiojanti visose ES valstybėse narėse, tarp kurių ir Lietuva. Asmens duomenų apsauga – tai teisinių, techninių ir organizacinių priemonių visuma, skirta apsaugoti asmens duomenims nuo neteisėto ar atsitiktinio asmens duomenų tvarkymo. Asmens duomenų apsauga yra viena iš žmogaus teisių gynimo sričių, o žmogaus teisės į asmens duomenų ir privatumo apsaugą yra pamatinės žmogaus teisės, priskirtinos prie modernių teisių, būdingų išsivysčiusioms šalims. Šios skaitmeninės žmogaus teisės, tampa vis aktualesnės vystantis technologijoms ir augant jų naudojimo mastams, todėl svarbu, kad žmonės žinotų, kokias teises turi ir kur gali kreiptis pagalbos bei informacijos, kad galėtų savo teises apginti. O ar Jūs žinote, kokias turite teises, susijusias su asmens duomenimis?

Šiuo metu Lietuvoje kiekvienas žmogus turi 4 teises asmens duomenų apsaugos srityje, t. y. 1) teisę žinoti, 2) teisę susipažinti, 3) teisę ištaisyti, sunaikinti, sustabdyti ir 4) teisę nesutikti. Šias teises privalo įgyvendinti jo asmens duomenis profesiniais tikslais naudojanti organizacija, pvz., valstybės įstaiga, poliklinika, policija, bankas, kredito unija, draudimo bendrovė, e. parduotuvė, kelionių agentūra, mokykla, ar profesine veikla besiverčiantis fizinis asmuo, pvz., advokatas, antstolis, notaras ir kt. Šios teisės padeda užtikrinti, kad informacija apie Jus yra teisinga, kad ji prieinama tik tiems, kam suteikta teisė prie jos prieiti, ir naudojama tik teisėtais tikslais.

Šiuo metu Lietuvoje, kaip ir kitose ES valstybėse narėse, vyksta asmens duomenų apsaugos reforma. Ruošiamasi nuo 2018 m. gegužės 25 d. pradėti taikyti naują tiesioginio taikymo teisės aktą – Bendrąjį duomenų apsaugos reglamentą, kuriame numatytos dar 3 Jūsų teisės, susijusios su asmens duomenimis: teisė reikalauti ištrinti duomenis („teisė būti pamirštam“), teisė apriboti duomenų tvarkymą ir teisė į duomenų perkeliamumą.

Jūsų teises į asmens duomenų apsaugą, kai asmens duomenys naudojami profesiniais tikslais, padeda užtikrinti Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija. Teismai sprendžia teisėtumo klausimus dėl asmeniniais tikslais tvarkomų asmens duomenų. Žurnalistų etikos inspektorius prižiūri, kad asmens duomenys visuomenės informavimo tikslais būtų tinkamai tvarkomi visuomenės informavimo priemonėse, pvz., spaudoje, žiniasklaidos portaluose, socialiniuose tinkluose ir kitose interneto svetainėse.

Kviečiame plačiau susipažinti su savo asmens duomenų apsaugos srities teisėmis Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos parengtoje skrajutėje Jūsų teisės asmens duomenų apsaugos srityje ir atmintinėje Jūsų teisės asmens duomenų apsaugos srityje, kai Jūsų asmens duomenys naudojami profesiniais tikslais.

„Jūsų teisių“ rubriką VDAI svetainėje rasite šiuo adresu: [/go.php/JUSU-TEISES770](http://go.php/JUSU-TEISES770)

Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija